

KAF-T Kommunala alkohol- och tobakshandläggares förening

Redovisning KAF-T medlemsenkät 2021/22

Arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och
tobakshandläggare

2022-06-02

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

Innehåll:

Sidan

- 2 Kommentar från föreningens styrelse
- 4 Alkoholhandläggarnas enkätsvar
- 12 Tobakshandläggarnas enkätsvar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

Inledande kommentar till KAF-Ts medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet 2021/22:

KAF-T och tidigare KAF har sedan 2010 regelbundet bett medlemmarna att svara på en enkät. Tidigare har enkäten bestått av frågor kring anställning, lön och arbetsmiljö. 2021 valde styrelsen att i stället gå ut med en enkät med mer detaljerade frågor kring arbetsmiljö och säkerhet.

Denna enkät har varit tillgänglig för KAF-Ts ca 250 medlemmar under slutet av 2021 och början av 2022.

Arbetsmiljö och säkerhetsrutiner

I svaren på frågor som berör arbetsmiljö och säkerhetsrutiner kan vi tyvärr konstatera att det går på fel håll. 2019 svarade 82% av handläggarna att man hade säkerhetsrutiner på sin arbetsplats. 2021/22 svarar endast 75% av alkoholhandläggarna att säkerhetsrutiner finns och 65% att rutinerna är anpassade efter handläggarpuppdraget. Siffran är något högre för tobakshandläggarna varav 79% svarar att säkerhetsrutiner finns. Andelen anpassade rutiner är dock densamma – 65%.

Även på frågan om det finns rutiner för uppföljning om något händer handläggaren i arbetet, svarar tobakshandläggarna mer jakande: 69,3%, jämfört med 61,5% av alkoholhandläggarna.

60,4% av alkoholhandläggarna svarar att det förekommer ensamarbete vid tillsyn eller andra objektbesök. Av tobakshandläggarna svarar 75,2% ja på samma fråga. 72,3 % av tobakshandläggarna har tillgång till personlarm, men bara 68,9% av alkoholhandläggarna.

Handläggarnas utsatthet

På frågan om man under de senaste två åren erbjudits något som man uppfattat var menat att påverka ett beslut, svarade 8 % ja 2019. 2021/22 svarar 6,9% av tobakshandläggarna och 11,1% av alkoholhandläggarna ja.

2019 svarade 15% av handläggarna att man utsatts för hot, våld eller att någon på något annat sätt försökt påverka beslut eller förslag till beslut. 2021/22 svarar 15,8% av tobakshandläggarna och hela 20% av alkoholhandläggarna jakande på samma fråga.

2021/22 har frågan nyanserats för att tydliggöra var påverkan kommer ifrån:

24,4% av alkoholhandläggarna uppger att de utsatts för otillåten påverkan från sökande/tillståndshavare eller någon annan med intresse i verksamheten. Motsvarande siffra för tobakshandläggarna är 17,8%.

Vi frågade också medlemmarna om de utsatts för otillåten påverkan från den egna politiska organisationen eller av tjänstemän i andra förvaltningar/kommunala bolag. Av

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

tobakshandläggarna uppgår jakande svar till 9,9 respektive 5,9%. Av alkoholhandläggarna uppgår 14,8% att tjänstemän i den egna organisationen har försökt påverka deras bedömningar och beslut och 25,2% att någon från den politiska organisationen utövat någon form av påverkan.

Vi frågade också medlemmarna om de med hänvisning till näringslivsintressen uppmanats skriva fram ett beslut eller ett förslag till beslut som strider mot lagstiftningen. Av tobakshandläggarna svarade 5,9% ja. **Av alkoholhandläggarna svarade 31,2% ja!**

Sammanfattning

Av enkätresultaten kan vi konstatera att handläggarnas utsatthet ökat drastiskt sedan 2019, samtidigt som arbetsgivarna i allt minskande utsträckning uppfyller sitt ansvar för arbetsmiljön.

Vi kan också konstatera att påtryckningarna kommer både från näringsidkare och från den egna organisationen – i synnerhet för alkoholhandläggarna. Skillnaden mellan tobaks- och alkoholhandläggningen beror gissningsvis på att det alltså finns en större benägenhet att sammanblanda dem med näringslivsintressen och lokalpolitiska incitament.

Ökningen av påverkan från den egna organisationen kan möjligen ha påverkats av pandemin, under vilken den lokala politiken letade efter sätt att stötta näringslivet i en svår situation.

Sammantaget är situationen helt oacceptabel. KAF-T kommer att fortsätta att arbeta för att lyfta frågor som rör våra medlemmar och på alla sätt vi kan och tillsammans med andra berörda instanser försöka få till en förändring.

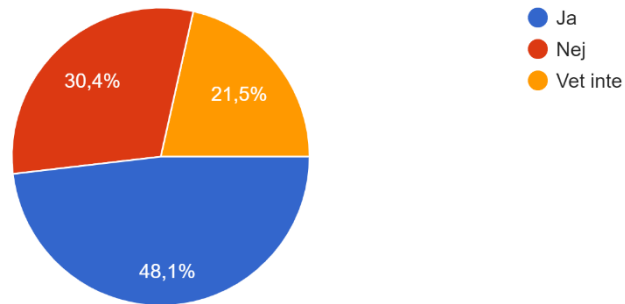
2022-06-03

Styrelsen

Del 2: Alkoholhandläggarnas svar

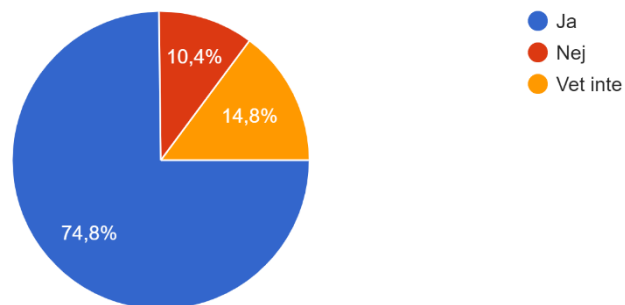
Har det gjorts någon riskinventering på din arbetsplats?

135 svar

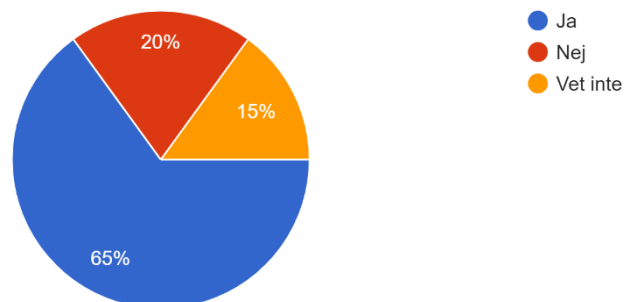
Finns säkerhetsrutiner på din arbetsplats?

135 svar

Om ja, är säkerhetsrutinerna anpassade till dig som handläggare?

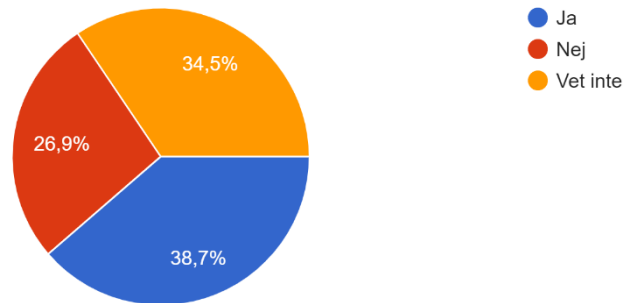
120 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

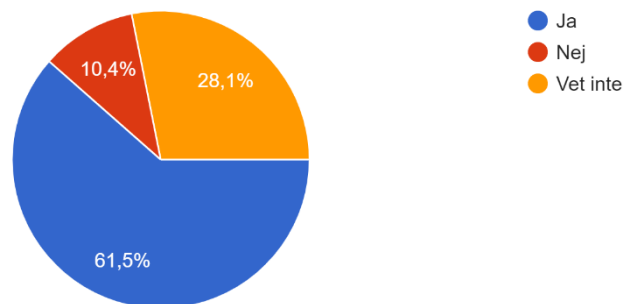
Om ja, ser arbetsgivaren till att säkerhetsrutinerna uppdateras regelbundet?

119 svar

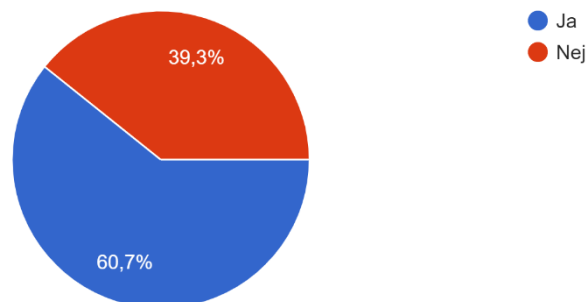
Finns det rutiner för uppföljning om något händer dig i arbetet?

135 svar

Förekommer det ensamarbete vid tillsyn eller andra objektbesök?

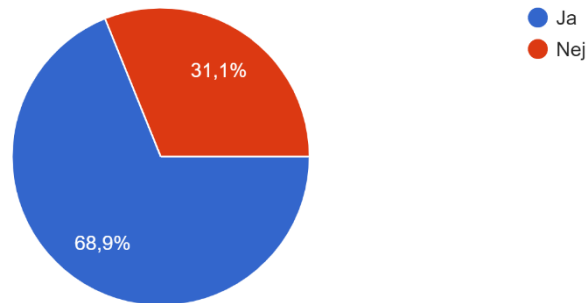
135 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

Har ni tillgång till personlarm på din arbetsplats?

135 svar

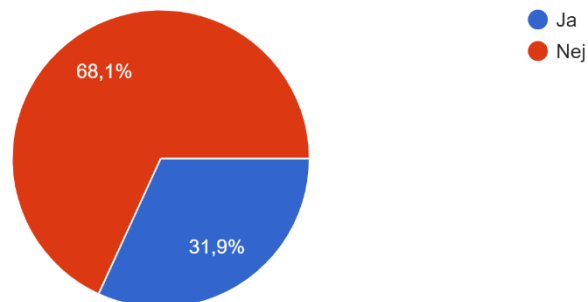
Har ni någon annan skyddsutrustning, förutom larm?

62 handläggare har svarat.

Många svarar nej, men några stycken svarar att de har skyddsväst. En handläggare tillägger att västen inte är anpassad till kvinnor.

Har du gått någon utbildning om hot och våld i tjänsten?

135 svar

Om ja, vilken utbildning har du gått?

39 svar

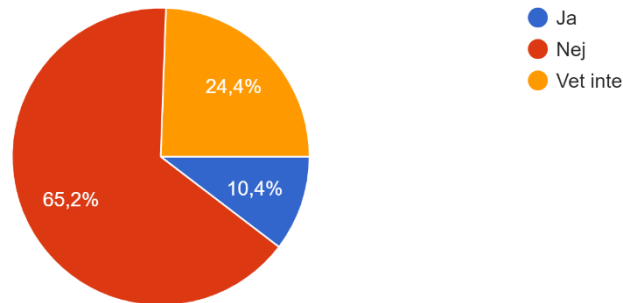
39 handläggare har svarat.

Flera har utbildats internt av arbetsgivaren, flera via privata utbildningsföretag, någon av kommunens säkerhets- och räddningstjänst. Ett par stycken svarar att de gått utbildning, men att det var mer än 5 år sedan. Flera svarar också att de gått flera stycken och någon går en gång om året genom arbetsgivaren.

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

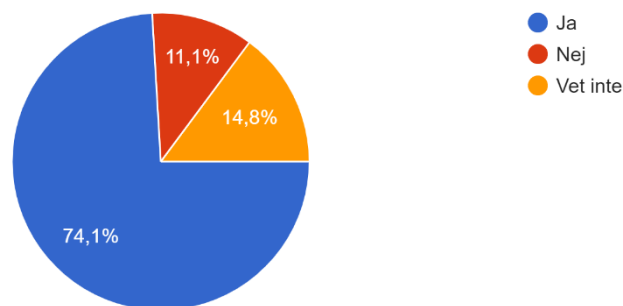
Har din arbetsplats haft tillsyn från Arbetsmiljöverket rörande handläggartjänsten?

135 svar

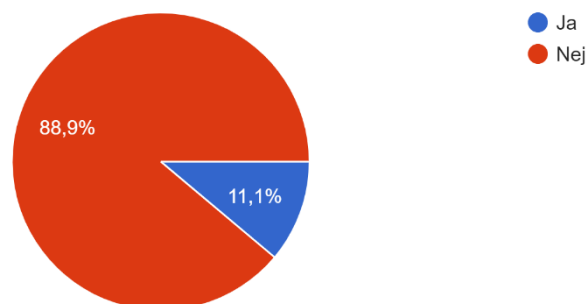
Finns rutiner på din arbetsplats för vad som gäller rörande gåvor, luncher, middagar med mera?

135 svar

Har du under de 2 senaste åren blivit erbjuden någonting som du uppfattat var menat att påverka dina beslut och förslag?

135 svar

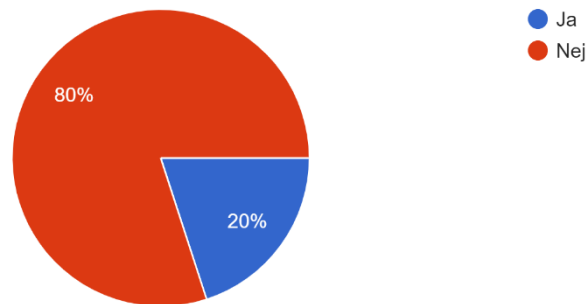

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

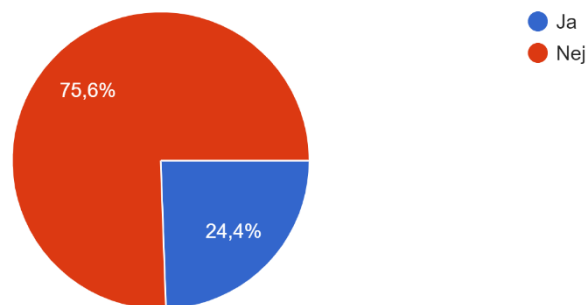
Har du de senaste 2 åren utsatts för hot, våld eller på annat sätt påverkats för att gå i en viss riktning i ditt beslut/ förslag till beslut?

135 svar

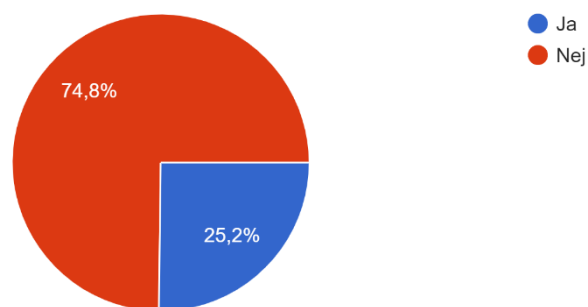
Har du blivit utsatt för otillåten påverkan av tillståndssökande/ tillståndshavare eller annan med intresse i verksamheten?

135 svar

Har du blivit utsatt för otillåten påverkan av den politiska organisationen i din kommun?

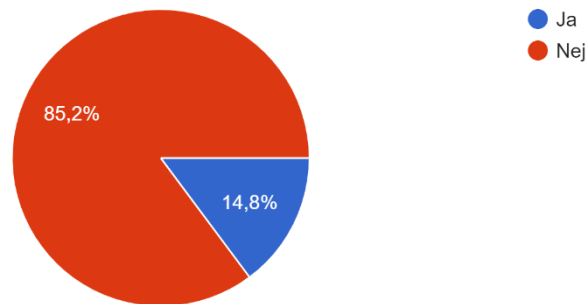
135 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

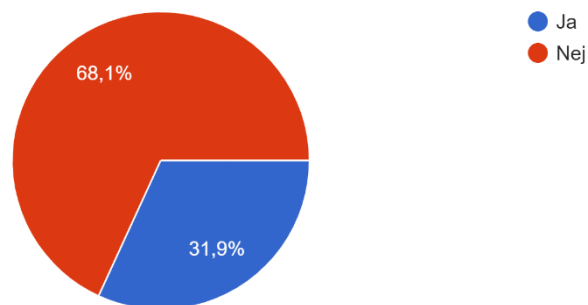
Har du blivit utsatt för otillåten påverkan av tjänstemän i andra kommunala förvaltningar och bolag?

135 svar

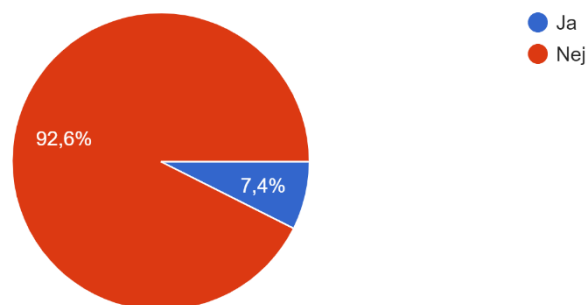
Har du någon gång uppmanats skriva fram ett förslag, som strider mot lagstiftningen, på grund av näringslivshänsyn?

135 svar

Har din chef/ kommunledningen försökt påverka dig att inte tala med pressen i ett ärende rörande serveringstillstånd?

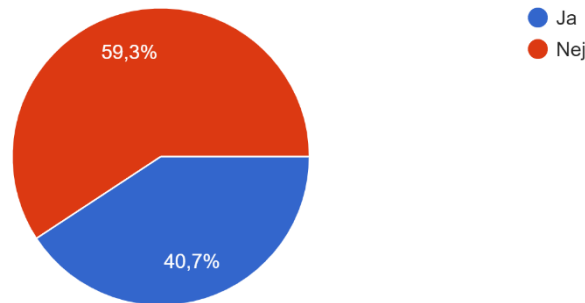
135 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

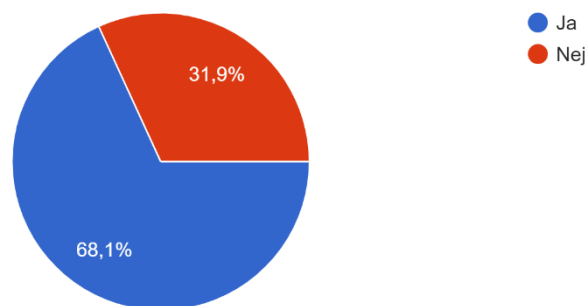
Har länsstyrelsen tagit upp ovanstående områden vid tillsyn/ handläggartreffen?

135 svar

Beskriver lokalpressen tillstånds- och tillsynsärenden på ett objektivt sätt?

135 svar

Har du något ytterligare att tillägga?

Ett urval av kommentarerna:

"Vad gäller tillsyn är vi ensamma under dagtid men alltid två kväll o helg. Om känslan/erfarenheten talar för att det kan uppstå något går vi alltid två. Vi har även ett bra samarbete med lokal polis."

"Ensamarbete förekommer innan restaurangen har fått tillstånd. Efter tillstånd görs kontroller tillsammans med polis, skatteverket, Securitas eller kollega."

"Politiken tycker vi har för lång handläggningstid och skickar "dokument hit och dit". De förstår inte varför det ska behöva ta sån tid att få ett tillstånd och går emot förslag till beslut utan att motivera på vilket sätt politikens beslut följer alkohollagen."

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

"Har inte utsatts för otillåten påverkan men har flera gånger fått kommentarer om handläggningen av ärenden och handläggningstiden från politiker, chefer för andra enheter i kommunen och verksamhetsutövare."

"Kväll/natt-tillsyn görs aldrig ensam. Då tillsammans med kollega och larm. Dagtid oftast själv och med larm."

"Politikernas inställning skiljer sig mycket, beroende på under vilken nämnd man sitter. Jag har jobbat både under Socialnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden och upplever att Socialnämnden har större förståelse för att alkohollagen är en skyddslagstiftning."

"Jag har varit orolig vid ett tillfälle, och då insåg vi att vi inte hade någon krishanteringsplan, eller rutiner för hur vi hanterar risk för hot mot tjänstemän."

"Svårt att jobba under politiker som försöker gå förbi lagen."

"Detta med hot och våld är svårt, vad ska man se som hot/påtryckningar?"

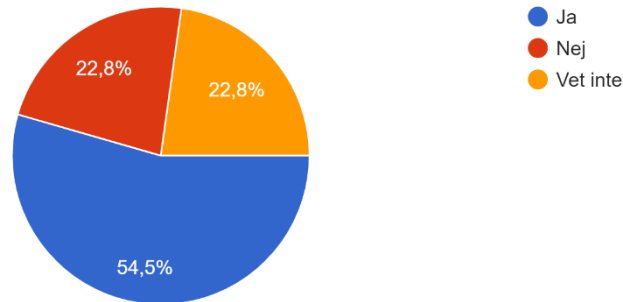
Uttalanden/ifrågasättande av om man verkligen har rätt att kontrollera och begära in det man gör, uttryck som "om du krånglar till det för mig nu så vet jag inte vad jag gör", uttalanden om att revisorn blev jätteförbannad när han hörde vad du begär osv... Att man kommer ut på besök och det ställer sig fyra personer/män runt för att "titta och lyssna" på vad som sägs osv..."

"Klimatet på krogarna kvällstid har hårdnat de senaste åren."

Del 3 Tobakshandläggarnas svar

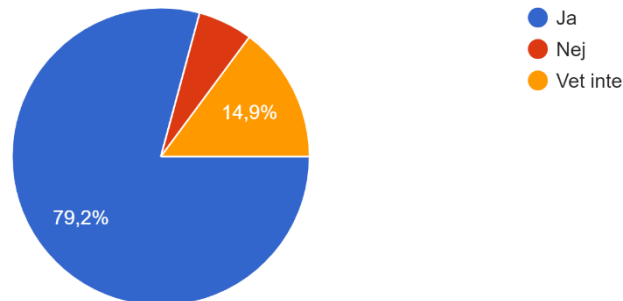
Har det gjorts någon riskinventering på din arbetsplats?

101 svar

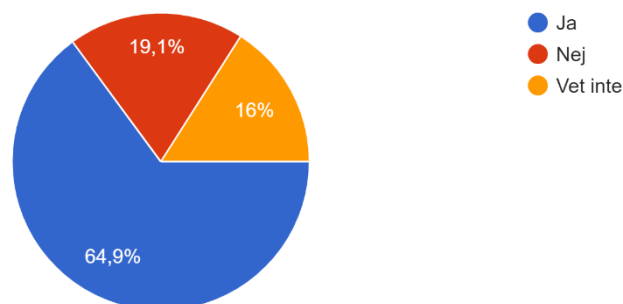
Finns säkerhetsrutiner på din arbetsplats?

101 svar

Om ja, är säkerhetsrutinerna anpassade till dig som handläggare?

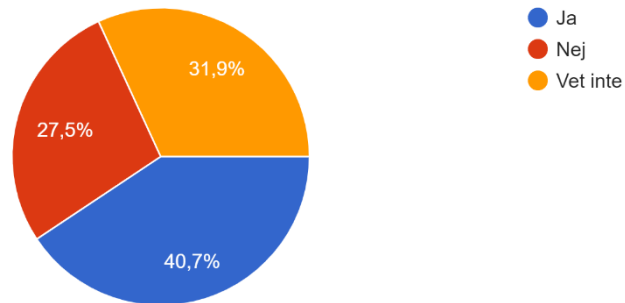
94 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

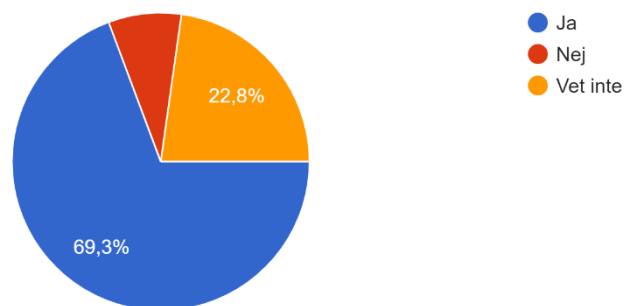
Om ja, ser arbetsgivaren till att säkerhetsrutinerna uppdateras regelbundet?

91 svar

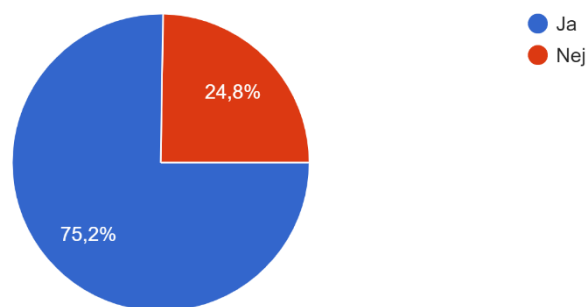
Finns det rutiner för uppföljning om något händer dig i arbetet?

101 svar

Förekommer det ensamarbete vid tillsyn eller andra objektbesök?

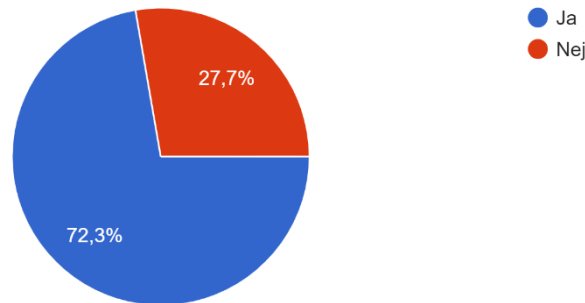
101 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

Har ni tillgång till personlarm på din arbetsplats?

101 svar

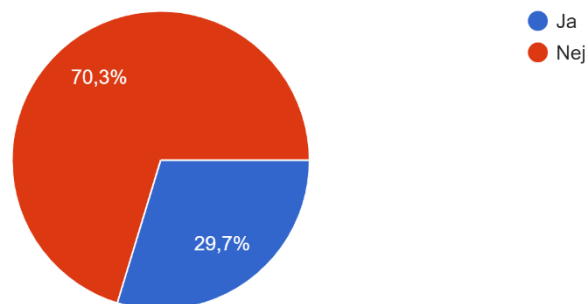

Har ni någon annan skyddsutrustning, förutom larm? 57 svar

57 handläggare har svarat. Många svarar nej, men många svarar även att de har skyddsväst. Några svarar mobiltelefon och en svarar att de har handskar som skyddar mot stickande och skärande föremål. En svarar att de har tillgång till bil utan alkoholås, för att kunna lämna platsen snabbt vid behov.

Har du gått någon utbildning om hot och våld i tjänsten?

101 svar

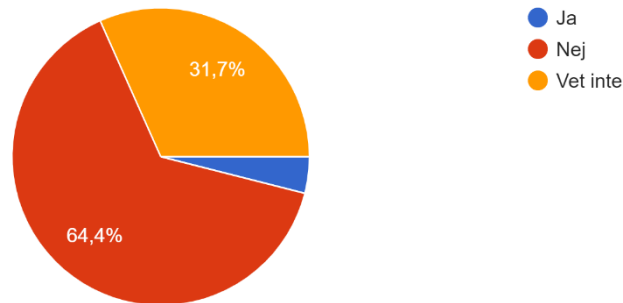
Om ja, vilken utbildning har du gått? 28 svar

28 handläggare har svarat. Några har gått internt ordnad utbildning – en svarar att arbetsgivaren ordnar en gång per år. Flera har utbildats hos privata utbildningsföretag, någon hos företagshälsovården och en har utbildats av polisen.

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

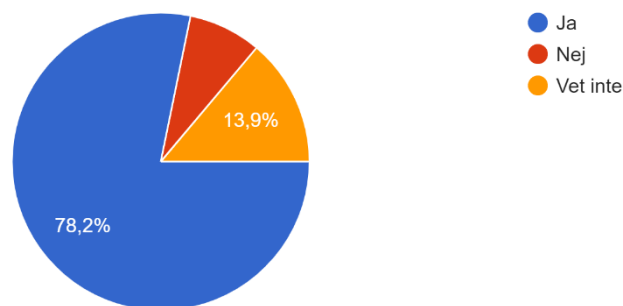
Har din arbetsplats haft tillsyn från Arbetsmiljöverket rörande handläggartjänsten?

101 svar

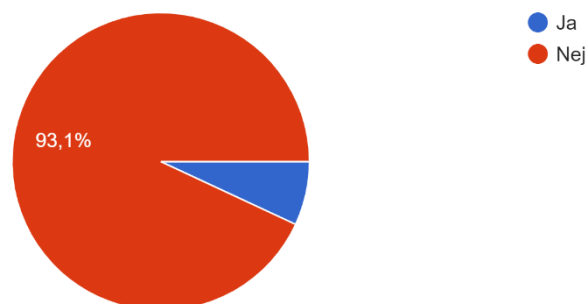
Finns rutiner på din arbetsplats för vad som gäller rörande gåvor, luncher, middagar med mera?

101 svar

Har du under de 2 senaste åren blivit erbjuden någonting som du uppfattat var menat att påverka dina beslut och förslag?

101 svar

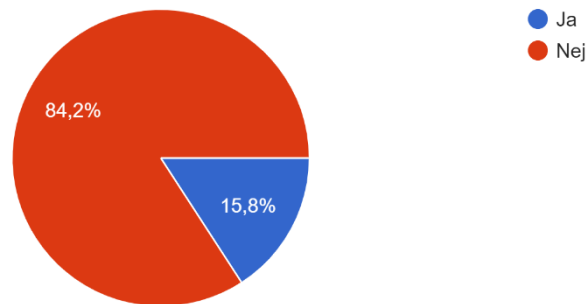

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

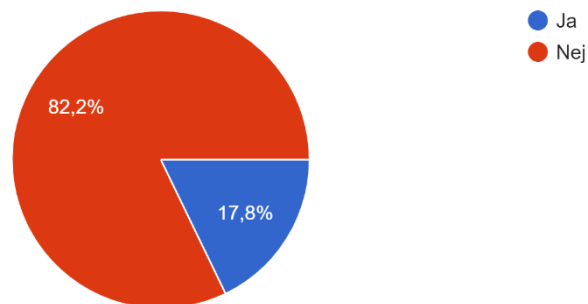
Har du de senaste 2 åren utsatts för hot, våld eller på annat sätt påverkats för att gå i en viss riktning i ditt beslut/ förslag till beslut?

101 svar

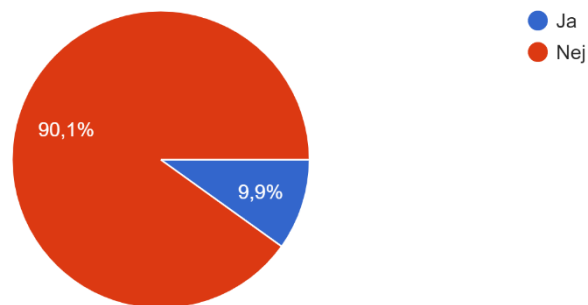
Har du blivit utsatt för otillåten påverkan av tillståndssökande/ tillståndshavare eller annan med intresse i verksamheten?

101 svar

Har du blivit utsatt för otillåten påverkan av den politiska organisationen i din kommun?

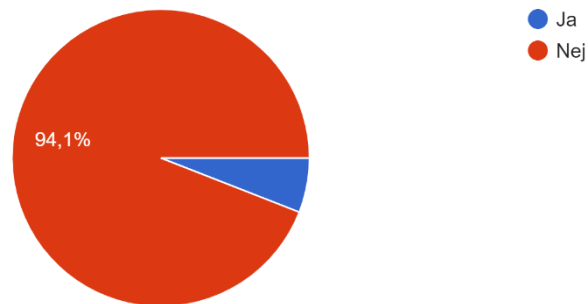
101 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

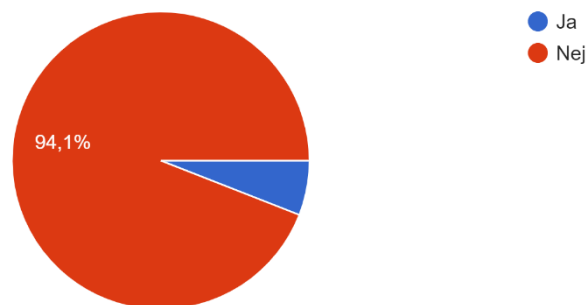
Har du blivit utsatt för otillåten påverkan av tjänstemän i andra kommunala förvaltningar och bolag?

101 svar

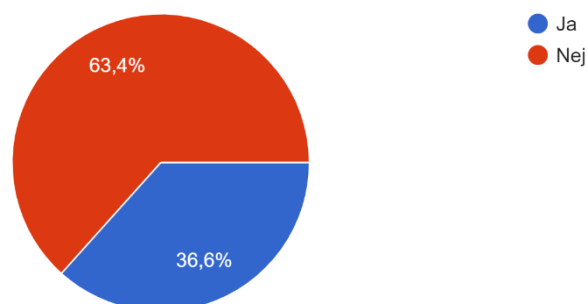
Har du någon gång uppmanats skriva fram ett förslag, som strider mot lagstiftningen, på grund av näringslivshänsyn?

101 svar

Har länsstyrelsen tagit upp ovanstående områden vid tillsyn/ handläggartreffen?

101 svar

KAF-T Medlemsenkät om arbetsmiljö och säkerhet för alkohol- och tobakshandläggare 2021/22

Beskriver lokalpressen tillstånds- och tillsynsärenden på ett objektivt sätt?

101 svar

